

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ІНТЕРЛІНГВІСТИКИ

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова та література (французька). Переклад
Форма навчання	Денна
Курс	II
Семестр	IV

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри О. В. Станіслав

Луцьк 2020

ЗМІСТ

	<i>Стор.</i>
I. Опис навчальної дисципліни	4
II. Інформація про викладача.....	4
III. Опис дисципліни.....	4
1. Анотація курсу.....	4
2. Пререквізити.....	5
3. Мета і завдання навчальної дисципліни.....	5
4. Результати навчання (компетентності).....	5
5. Структура навчальної дисципліни.....	6
6. Завдання для самостійного опрацювання.....	7
IV. Політика оцінювання.....	8
V. Підсумковий контроль.....	9
VI. Шкала оцінювання.....	9
VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси.....	9

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька). Переклад Бакалавр	нормативна
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 14 год. Консультації 4 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 30 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	<i>французька</i>	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Хірочинська Ольга Іванівна
Науковий ступінь	
Посада	асистент
Контактна інформація	м.т. (095)7846419
	olia.mychalechyk@gmail.com
Дні занять	(посилання на електронний розклад)
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Теоретична граматики французької мови» є однією з основних нормативних дисциплін при підготовці фахівців з французької мови та призначена для студентів 2 року навчання факультету іноземної філології. Вона представляє граматичну будову мови, як мікросистему у загальній системі французької мови, характеризує граматику як наукову дисципліну, яка має свою історію та лінгвістичні методи аналізу. Курс теоретичної граматики складає органічну єдність із курсом практичної граматики. Разом з тим теоретична граматики відрізняється від практичної (емпіричної, нормативної) тим, що не

задовольняється простим описом граматичної будови мови, а має на меті пізнання її суті, тобто йде далі від емпіричного засвоєння об'єкта до з'ясування його внутрішнього змісту. **Об'єктом** даного курсу є граматична система мови. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни «Теоретична граматики французької мови» є системний виклад основних фактів граматичного складу мови як системи взаємопов'язаних та взаємообумовлених компонентів мови.

2. Пререквізити. Підґрунтям для викладання курсу «Теоретична граматики французької мови» є врахування цілісного та системного наукового світогляду з використанням знань в сфері філософії, мовознавства, психології. При вивченні цієї дисципліни використовують знання, отримані з **практичної граматики, лексикології; мовознавства, теорії мовної комунікації.** До постреквізитів (дисциплін, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються в процесі вивчення теорграматики) належать **фразеологія, лексикографія, теорія та практика перекладу, стилістика, лінгвістика тексту, когнітивна лінгвістика.**

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета полягає в ознайомленні студентів з основними теоретичними проблемами граматичної системи французької мови та розкритті системного зв'язку всіх елементів граматичного рівня, якими студенти оволодівають на заняттях із практичної граматики з метою розвитку вмінь і навичок граматично правильного мовлення, а також надання теоретичних відомостей, які повинні стимулювати студентів до вироблення самостійного, активного підходу до осмислення ними складних граматичних явищ у різних умовах функціонування французької мови.

Основні завдання:

- навчити студентів методам граматичного аналізу;
- ознайомити з основними граматичними теоріями;
- представити повну граматичну систему французької мови;
- виробити в студентів уміння критично оцінювати різні теоретичні положення і концепції та перевіряти їх шляхом аналізу конкретного мовного матеріалу;
- навчити аналізувати та аргументувати різноманітні лінгвістичні явища;
- розвивати в студентів самостійність наукового мислення шляхом підбору проблемних лекцій з найбільш спірних питань теоретичної граматики;
- показати різні можливості вирішення наукової проблеми.

4. Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення даного курсу студенти будуть знати основні поняття й терміни з галузі теоретичної граматики; взаємозв'язок мовних процесів і мовного знання; сучасне

розуміння граматики, методів її аналізу; роль граматики як організатора мови, засобу для вираження певного змісту; взаємозв'язок граматики з іншими мовними і немовними дисциплінами при реалізації комунікативної, когнітивної, естетико-художньої функцій мови; різні точки зору відомих лінгвістів на граматичні явища, що не мають однозначного трактування. Студенти здобуть наступні компетентності, зокрема:

- аналізувати граматичні явища з точки зору сучасних досягнень лінгвістичної науки з опорою на отримані знання з практичної граматики французької мови;
- самостійно мислити і аргументувати те чи інше рішення наукової проблеми, демонструвати різні можливості її вирішення;
- критиці різних точок зору на лінгвістичну проблему не як простому запереченню, а як творчому процесу;
- застосовувати знання з теоретичної граматики французької мови для розвитку вмінь і навичок граматично правильного мовлення.

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Morphologie comme l'étude de la structure interne du mot: du mot à la phrase							
Thème 1. Caractéristique structurale de la langue. Unités de la langue. Linguistique et grammaire.	6	2	2		2		ДС + ДБ + РК / 5
Thème 2. Système de la langue. Rapports paradigmatiques et syntagmatiques.	6	-	2		4		ДС + ДБ + РК / 5
Thème 3. Catégories grammaticales.	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + РК / 5
Thème 4. Problème de la classification des parties du discours .	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	30	6	8		14	2	20
Змістовий модуль 2. Syntaxe comme l'étude des règles de combinaisons des mots dans les phrases: de la phrase au texte							

Thème 5. Phrase et énoncé, plan d'analyse de la phrase	6	2			4		ДС + ДБ + РК / 5
Thème 6. Énoncé et énonciation	6	-	2		4		ДС + ДБ + РК / 5
Thème 7. Notion du discours.	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + РК / 5
Thème 8. Aspects pragmatiques de la proposition Actes de langage.	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	30	6	6		16	2	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Г / 30
Модульна контрольна робота 2							Г / 30
Усього	60	12	14		30	4	

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин	Питання для самостійного опрацювання
Thème 1. Langage, langue, parole.	7	notions de la langue, du langage et de parole; notion de la linguistique structurale; notion de la dichotomie; notion de la synchronie et diachronie; notion des rapports syntagmatiques et paradigmaticques; notion du signe; notion du signifiant; notion du signifié; notion de l'actualisation.
Thème 2. Morphologie et syntaxe, mot et morphème, structure interne du mot.	7	notions de l'affixation, la dérivation et la composition; notion de la structure interne du mot; notions du mot-type, du mot-occurrence, du mot phonologique, du mot orthographique, du mot grammatical, du mot lexical; notion du morphème; notion de la phrase; notion du syntagme.
Thème 3. Déterminants.	7	déterminants possessifs ; déterminants démonstratifs ; déterminants interrogatifs ; déterminants indéfinis ; substantivité-non-substantivité ; détermination qualitative ;

		détermination quantitative.
Thème 4. Pronoms.	7	catégories grammaticales des pronoms ; pronoms personnels ; pronoms possessifs ; pronoms interrogatifs ; pronoms démonstratifs ; pronoms relatifs ; pronoms indéfinis.
Thème 5. Syntaxe du français. Théories syntaxiques.	7	syntaxe; morphosyntaxique; analyse fonctionnelle (Martinet) ou distributionnelle; syntaxe sémantique; syntaxe structurale; syntaxe générative ; syntaxe logique.
Thème 6. Rapports syntaxiques. Moyens de l'expression des rapports syntaxiques.	7	catégories syntagmatiques; l'énoncé à verbe initial; hiérarchie prédicative; sous-classe sémantique; énoncé à adverbial en tête; rupture intonative; sujet nominal facultatif.
Thème 7. Catégories communicatives de la proposition. (personne, temps, aspect, modalité, véridicité).	7	localisation de la parole; sujet grammaticale et sujet sémantique; élément modal; la modalité du modus et la modalité du dictum ; le temps absolu et le temps relatif.
Thème 8. Texte comme unité communicative supérieure.	7	linguistique du texte; unité communicative; signifiant et signifié ; cohérence et cohésion du texte ; progression thématique; thème-propos; thème constant, thème linéaire, thème divisé; linéarité du texte.
Разом:	56	

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Теоретична граматики» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силябусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних)

завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою практики англійської мови. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши написання інформаційно-аналітичного реферату.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка. Морфология / В. Г. Гак – М.: Высшая школа, 1979. – 304 с.
2. Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка. Синтаксис / В. Г. Гак – М.: Высшая школа, 1986. – 206 с.
3. Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка / В. Г. Гак – М.: Добросвет, 2000. – 832 с.
4. Лемешко Л. С., Табачек І. В. Посібник з теоретичної граматики французької мови / Л. С. Лемешко, І. В. Табачек – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2005. – 134 с.

Додатковий перелік:

1. Абросимова Т. А. Хрестоматия по теоретической грамматике французского языка (на французском языке) / Т. А. Абросимова – Л.: Изд-во «Просвещение» Ленинградского отделения, 1972. – 229 с.
2. Васильева Н. М., Пицкова Л. П. Французский язык. Теоретическая грамматика. Морфология. Синтаксис. Ускоренный курс (на французском языке) / Н. М. Васильева, Л. П. Пицкова – М.: Высшая школа, 1991. – 299 с.
3. Гак В. Г. Беседы о французском слове / В. Г. Гак. – М., 1966. – 351 с.
4. Гурычева М. С. Очерки по синтаксису новофранцузского языка / М. С. Гурычева – М., 1965. – 152 с.
5. Илия Л. И. Очерки по грамматике современного французского языка / Л. И. Илия – М., 1970. – 176 с.
6. Никитин М. В. Курс лингвистической семантики. Учебное пособие к курсам языкознания, лексикологии и теоретической грамматики / М. В. Никитин. – С.-Петербург: Научный центр проблем диалога, 1996 – 819 с.
7. Васильева Е. А., Реферовская А. К. Теоретическая грамматика французского языка. Часть 8. Синтаксис простого и сложного предложения (на французском языке) / Е. А. Васильева, А. К. Реферовская – Л.: Изд-во «Просвещение» Ленинградское отделение, 1973. – 357 с.
9. Сабанаева М. К. Функциональный анализ наклонений в современном французском языке / М. К. Сабанаева – Л.: 1984. – 103 с.
10. Степанов Ю. С. Структура французского языка / Ю. С. Степанов – М., 1965. – 181 с.
11. Шигаревская Н. А. Очерки по синтаксису современной французской разговорной речи / Н. А. Шигаревская – Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1970. – 215с.

12. Шигаревская Н. А. Новое в современном французском синтаксисе / Н. А. Шигаревская – М.: Просвещение, 1977. – 103с.
13. Штейнберг Н. М. Грамматика французского языка. Часть 2, Синтаксис простого и сложного предложения / Н. М. Штейнберг – М.: Просвещение, 1966 – 212 с.